

LOKALNI PROGRAM KULTURE OBČINE RADOVLJICA 2015 - 2018

UVOD IN OPREDELITEV CILJEV

Lokalni program kulture Občine Radovljica je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike v občini za obdobje 2015-2018, ki izhaja iz obstoječega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju lokalne skupnosti ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, postavi cilje in ukrepe kulturne politike ter določi kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.

Lokalne skupnosti uresničujejo javni interes za kulturo zlasti z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin ter z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture. V javnem interesu zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se na trgu ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti, ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov. Občina Radovljica zagotavlja javne kulturne dobrine v obliki javne službe, ki jo izvajajo javni zavodi, in s podporo posamičnim kulturnim projektom in programom.

Pravna podlaga, ki opredeljuje lokalni program za kulturo, je Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002, 123/2006 - ZFO-1, 7/2007 - Odl. US, 53/2007, 65/2007 - Odl. US, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 100/2011 – Odl. US in 111/2013), ki določa, da lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let. Navedeni zakon opredeljuje, da se javni interes za kulturo uresničuje predvsem z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- ohranjanje in razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupen slovenski kulturni prostor ter
- mednarodno prepoznavnost in uveljavitev slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.

Občina Radovljica je lokalni program kulture pripravila v sodelovanju z javnimi zavodi, ki izvajajo javno službo na področju kulture oziroma jo nadgrajujejo, ter Javnim skladom RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, območna izpostava Radovljica kot nosilec in predstavnik ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini. Lokalni program kulture Občine Radovljica upošteva cilje in prioritete, ki jih za področje kulture opredeljuje *Razvojni program občine Radovljica do leta 2020*, sprejet junija 2010, navezuje pa se tudi na *Nacionalni program za kulturo 2014-2017*, sprejet novembra 2013.

Lokalni program kulture Občine Radovljica sledi **trem temeljnim načelom kulturne politike: dostopnosti, raznovrstnosti in vrhunskosti, kot temeljni cilj** pa si postavlja **večanje dostopnosti kakovostnih kulturnih vsebin**. To zahteva optimalno delovanje celotnega sistema kulture: kakovostno produkcijo, dobro delujočo kulturno infrastrukturo, uspešno nagovarjanje ciljnih občinstev, razvite projekte kulturno-umetnostne vzgoje, uspešno promocijo programov in projektov, uporabo različnih možnosti, ki jih ponuja sodobna informacijsko-komunikacijska tehnologija, ...

Razvoj kulture pomembno pripeva k višji kakovosti življenja v občini kot eni od strateških razvojnih prioritet, opredeljenih v občinskem razvojnem programu, poleg tega pa krepi osnovo za razvoj turizma kot pomembne gospodarske panoge v občini. Bogata in ohranjena kulturna dediščina ter kvalitetne kulturne dejavnosti lahko močno prispevajo k zadovoljstvu prebivalcev, privlačnosti občine za bivanje in kot turističnega območja.

Cilji Lokalnega programa kulture Občine Radovljica 2015-2018, ki podrobneje opredeljujejo temeljni cilj, so:

- razvijati raznolike in kakovostne produkte na vseh področjih kulture v občini,

- z raznolikimi in kvalitetnimi kulturnimi programi in projekti lokalnemu prebivalstvu omogočati kvalitetno preživljanje prostega časa,
- ozaveščati lokalno prebivalstvo o bogati kulturni dediščini in lokalni identiteti,
- spodbujati ljubiteljske kulturne dejavnosti,
- z vključevanjem kakovostnih kulturnih programov in projektov v turistično ponudbo povečati število obiskovalcev in turistov – razvoj kulturnega turizma,
- uspešna in učinkovita promocija kulturnih programov in projektov, tako za lokalno prebivalstvo kot tudi v turistične namene,
- večji poudarek na predstavitvi ponudbe in kontaktu z uporabniki preko spletnih strani, aplikacij za mobilne telefone in tablične računalnike, družbenih omrežij,
- izboljšati dostopnost kulturnih vsebin (zmanjševati fizične ovire ter izkoriščati možnosti, ki jih omogočajo sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije ter razvoj digitalizacije),
- zagotavljati investicijsko vzdrževanje javne kulturne infrastrukture ter izvesti investicije, ki bodo omogočale večjo dostopnost kulturnih vsebin in nove razvojne programe,
- zagotavljati zaščito, obnovo in promocijo bogate kulturne dediščine,
- povezovati vse izvajalce na področju kulture med seboj in tudi z drugimi dejavnostmi z namenom krepitev raznolikosti kulturnih vsebin in dodajanja nove kvalitete,
- preko krepitev kulturnega dogajanja v občini večati atraktivnost in prepoznavnost občine,
- pridobivati nove oz. dodatne vire financiranja (državni razpisi, skladi EU, lastni prihodki, ...).

Javne kulturne dobrine v občini Radovljica zagotavljajo predvsem javni zavodi, ki jih je ustanovila občina, in državni javni sklad. V nadaljevanju lokalnega programa kulture so zato predstavljene dejavnosti posameznih javnih zavodov, področja kulture, ki jih pokrivajo, ter opredeljeni cilji, ukrepi in kazalci delovanja za naslednje štiriletno obdobje. Institucionalni nosilci kulturne dejavnosti in njene nadgradnje v občini Radovljica so zlasti:

- Javni zavod Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica,
- Javni zavod Muzeji radovljiške občine,
- Javni zavod Linhartova dvorana Radovljica,
- Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Radovljica.
- Javni zavod Glasbena šola Radovljica,
- Javni zavod Turizem Radovljica.

JAVNI ZAVODI IN POSAMEZNA PODROČJA KULTURE

Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica

Knjižnica, kakršno poznamo danes, ima svoje temelje v 60. letih 20. stoletja, ko so se združile vse knjižnice takratne Občine Radovljica (20 ljudskih knjižnic) v Občinsko knjižnico. 1964 je knjižnica dobila nove naloge in novo ime: Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica. Njeno delovanje določa obstoječa zakonodaja, na lokalni ravni pa Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica (sprejet 2010).

Temeljno poslanstvo splošnih knjižnic je postati središča za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Temu se pridružuje tudi kulturna in socialna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev države. Nad vse pomembna je tudi skrb za ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine.

Pomen in osnovne naloge knjižnice so zbiranje, obdelovanje, hranjenje, predstavljanje in posredovanje knjižničnega gradiva, s čimer knjižnica omogoča dostop do informacij vsem prebivalcem na svojem območju.

Pri poslovanju knjižnice je v ospredju uporabnik in njegove potrebe, ki jih od njega zahtevajo nenehne spremembe v družbi, zato je sodobna splošna knjižnica za lokalno skupnost njena dnevna soba, prostor srečavanja, druženja, (vseživljenjskega) učenja, omogoča socialno vključenost, medgeneracijska srečanja ... in je varen fizični javni prostor.

Poleg fizične knjižnice je zaradi razvoja informacijske tehnologije čedalje pomembnejša virtualna knjižnica in delovanje v različnih družabnih omrežjih. Posebno mesto ima domoznanska zbirka.

Naša strateška usmeritev je spodbujanje branja: oblikovanje in utrjevanje bralnih navad pri otrocih od rane mladosti dalje ter vzdrževanje bralnih navad pri odraslih. To počnemo na zelo različne načine, za vse prebivalce. Knjižnica Antona Tomaža Linhartarja je splošna javna knjižnica, ki zagotavlja knjižnične storitve za vse starostne in izobrazbene strukture občanov.

Temeljne naloge, pomen in poslanstvo knjižnice, zlasti pa naša usmerjenost v bodočnost so:

- dostop storitev na daljavo (e-knjige, baze podatkov ...),
- nadgradnja obstoječih in razvijanje novih storitev,
- knjižnica kot aktiven dejavnik v družbenem okolju - krepitev obstoječih in vzpostavljanje novih partnerstev,
- strokovno usposobljeni in kompetentni zaposleni v družbi znanja.

V občini Radovljica delujejo naslednje enote knjižnice: Radovljica, Begunje, Brezje, Kropa in Lesce.

Pregled najpomembnejših kazalcev

Posamezne statistične podatke v knjižnicah skrbno spremljamo: izposoja, zaloga in prirast knjižničnega gradiva, obisk v knjižnici ter število aktivnosti (prireditve in aktivnosti za spodbujanje branja) in obisk oz. sodelovanje na le-teh. Če primerjamo samo te podatke od leta 1999 do 2013 (podatki za petnajst let), vidimo konstantno in veliko rast (podatki so za knjižnice na območju Občine Radovljica):

- izposoja knjižničnega gradiva za 220 % (od 177.596 na 391.421),
- zaloga knjižničnega gradiva za 156 % (od 70.150 na 109.256),
- prirast knjižničnega gradiva za 139 % (od 4.571 na 6.354),
- obisk v knjižnici za 221 % (od 70.372 na 148.248),
- število prireditev in aktivnosti za 477 % (od 157 na 749),
- število obiskovalcev oz. sodelujočih na prireditvah in aktivnostih za 406 % (od 5.712 na 23.167),
- aktivni člani za 163 % (od 3.583 na 5.856).

Ti kazalci kažejo velik napredek znotraj same knjižnice, pravo sliko pa dobimo, če posamezne kazalce primerjamo s slovenskim povprečjem (podatki so za leto 2013):

- izposoja knjižničnega gradiva na prebivalca: 21,53 – Občina Radovljica (19,51 Knjižnica A. T. L. kot celota), 13,61 slovensko povprečje,
- zaloga knjižničnega gradiva – enot na prebivalca: 5,80 – Občina Radovljica (5,97 Knjižnica A. T. L. kot celota), 5,19 slovensko povprečje,
- prirast knjižničnega gradiva na prebivalca: 0,34 enote – Občina Radovljica (0,35 Knjižnica A. T. L. kot celota), 0,22 slovensko povprečje,
- obisk v knjižnici – vsak prebivalec je knjižnico obiskal: 7,87 – Občina Radovljica (7,44 Knjižnica A. T. L. kot celota), 4,95 slovensko povprečje,
- število prireditev in aktivnosti na prebivalca: 0,04 – Občina Radovljica (0,05 Knjižnica A. T. L. kot celota), 0,01 slovensko povprečje,
- število obiskovalcev oz. sodelujočih na prireditvah in aktivnostih na prebivalca: 30,93 – Občina Radovljica (29,13 Knjižnica A. T. L. kot celota), 54,60 slovensko povprečje,
- delež aktivnih članov v % glede število prebivalcev: 31,10 – Občina Radovljica (28,93 Knjižnica A. T. L. kot celota), 24,13 slovensko povprečje,
- izposoja knjižničnega gradiva na člana: 66,84 enot na prebivalca – Občina Radovljica (67,41 Knjižnica A. T. L. kot celota), 56,39 slovensko povprečje.

Knjižnica je s svojimi rezultati visoko nad slovenskim povprečjem. V knjižnicah na območju Občine Radovljica izposoja, tudi izposoja na člana, zaloga, prirast, obisk v knjižnici, število prireditev in aktivnosti na prebivalca in obiskovalcev le-teh vsako leto raste, število članov se postopoma umirja. V bodoče si bomo prizadevali ohraniti visoke rezultate, kar bo izjemno težko, ker se zmanjšujejo sredstva za nakup knjižničnega

gradiva, zlasti del Ministrstva za kulturo in knjižnice, ker sredstva, ki jih knjižnica ustvari s članarinami in zamudninami ne moremo v celoti nameniti v osnovno dejavnost, torej nakup gradiva, ampak za pokrivanje čedalje večjega deleža materialnih stroškov. Trend izposoje knjižničnega gradiva na prebivalca v Sloveniji je v letu 2013 (13,61) nižji kot v letu 2012 (14,28). Zaradi tega, predvsem pa zaradi zavedanja, kako pomembna je bralna pismenost tako za posameznika kot za družbo kot celoto, bomo še več pozornosti namenili spodbujanju branja, zlasti otrokom in mladini ter starejšim. Posledično to pomeni, da bomo zadržali program (torkovi večeri za odrasle, četrtkovi popoldnevi za otroke, vsak tretji četrtek v mesecu pogovor o knjigah ...) in vse akcije spodbujanja branja (razstave, nagradna vprašanja, kvizi, bibliopedagoške ure, predavanja za starše o pomenu branja, Knjižnica – ves@lje zakladov, Z nahrbtnikom v knjižnico, Rastem s knjigo ...) in razvili še kakšnega novega. Da so to pravi projekti, dokazujejo tudi predstavitve le-teh na konferencah doma in v tujini (v tujini smo tako predstavljali: CHIMER - dediščina skozi oči otrok; Knjige na počitnicah; Poletno branje; Kdo je napravil Vidku srajčico, spodbujanje branja v rejniških družinah; Klasične pravljice – motivacija za branje in ustvarjalnost; Preseganje meja: bralci s posebnimi potrebami v rejniških družinah in v šoli za učence s posebnimi potrebami; Berem s knjižničarko: spodbujanje branja pri otrocih s posebnimi potrebami; Pravljični kovčki; Srednješolski bralni klub). Obdržali bomo tudi evropski projekt Noč z Andersenom. Poleg kvantitete bomo spodbujali tudi branje kvalitetnih del (Knjige nagrajenih slovenskih avtorjev, Zlata hruška, Ta veseli knjižni svet ...). Zbiranje, ohranjanje in objavljanje domoznanskega gradiva – temu bomo namenjali več pozornosti (zbiranje gradiva, razstave, prireditve), zlasti objavam na portalih (do zdaj: dLib in KAMRA, v bodoče širitev še na Gorenjci.si). E-knjige so za člane knjižnice brezplačno dostopne od julija 2013 preko portala BIBLOS. Ta trenutek je delež e-knjig zanemarljiv, kajti na portal knjige uvrščajo založniki. Zaradi odločitev založb in tudi njihovega urejanja avtorskih pravic za objavo knjige v e-obliki število e-knjig le počasi narašča, zlasti malo je aktualnih naslovov. Pričakujemo naraščanje števila naslovov e-knjig, dokončno izgradnjo poslovnega modela (do sedaj se je spremenil vsako leto) in ureditev oddaljenega članstva (zdaj je potrebno tudi za izposajo e-knjig fizično priti v knjižnico in ob prvi izposoji urediti status). Mreža knjižnic, torej tudi krajevne knjižnice, bistveno prispevajo k enakim možnostim dostopa. To zlasti velja za otroke in mladino, starejše ter tiste, ki zaradi različnih razlogov, tudi socialno ekonomskih, niso del (dnevne) migracije. Izposoja (primerjava 2012/2013) po posameznih knjižnicah vsako leto raste od 101 % (Radovljica) do 107 % (Begunje); 79 % oz. 33,80 enot na prebivalca se izposodi v knjižnici v Radovljici (odprtost: 58 ur na teden, edina ima tudi čitalnico), 6,10 % oz. 10,80 enot v knjižnici v Begunjah (odprtost: 15 ur na teden), 1,77 % oz. 7,64 enot v knjižnici na Brezjah (odprtost: 4 ure na teden), 5,08 % oz. 6,56 enot v knjižnici v Kropi (odprtost: 15 ur na teden) in 7,67 % oz. 8,76 enot v knjižnici v Lescah (odprtost: 15 ur na teden). Podatki so za leto 2013. Poleg odprtosti, števila prebivalcev in čitalnice na obisk in posledično izposajo vpliva tudi zaloga knjižničnega gradiva, ki je največja v knjižnici v Radovljici.

Nujnost izgradnje nove knjižnice v Radovljici

Veliko vlogo pri nadaljnji rasti in razvoju dejavnosti knjižnice ima prostor. Na zdajšnji lokaciji ga je močno premalo (50 % prostorskega standarda). V obstoječih prostorih je razvoj dejavnosti praktično nemogoč. Prav zaradi tega je podpora izgradnje nove sodobne knjižnice v Radovljici navedena med cilji in ukrepi večje dostopnosti storitev knjižnične javne službe prebivalcem navedena tudi v Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017. Poleg splošne knjižnice v Radovljici se izmed splošnih knjižnic v Nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 omenja le še splošna knjižnica v Mariboru (Rotovž).

Moderne knjižnice so komunikacijsko in informacijsko središče, nosilci novih tehnologij, inovativnosti in ustvarjalnosti v lokalnem prostoru. Z novo knjižnico želimo v prostor vnesti zasnovano “odprte in svobodne knjižnice” – prijetnega javnega prostora (t.j. mestne dnevne sobe), kjer se ob knjigah, pravljičah, časopisju, internet, učenju, klepetu, dogodku ... srečujejo vse generacije občanov in ljudi, ki so pri nas na obisku (turisti, tujci ...). Le z današnjemu človeku prilagojenimi pristopi in odprtostjo navzven bomo povečali dostopnost do knjige kot kulturne dobrine in s tem uresničevali svoje poslanstvo širjenja bralne kulture. Po drugi strani pa želimo kot prvi v Sloveniji uvesti v vseh segmentih knjižnice vsebine (literaturo, koticke in dogodke), ki so povezane s turizmom: za turiste in tujce, ki bivajo pri nas, ter za občane in podjetja, ki se želijo ukvarjati s turizmom in gastronomijo. Z novo knjižnico želimo zagotoviti dostop tudi uporabnikom s posebnimi potrebami: gibalno oviranim (osebno dvigalo), slepim in slabovidnim (osebno dvigalo s tipkami v brailovi pisavi in glasovnim obvestilom, ustrezna oznaka poti in ovir ter primerna oprema), naglušnim (induktivna zanka v prostorih) ...

Nujni pogoji za izvajanje javne službe

Ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva

Standardi določajo, da ima vsaka organizacijska enota knjižnice najmanj: 4 izvode knjig na prebivalca, 0,4 neknjižnega gradiva na prebivalca, 100 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska v osrednji enoti in 40 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska za posamezno enoto, kar knjižnica dosega, razen tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska za posamezno enoto.

Standardi tudi določajo letni prirast novega gradiva, ki naj znaša vsaj 250 enot knjižnega in 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, od tega 60 % naslovov stroke in 40 % naslovov leposlovja. Od tega je 25-30 % naslovov namenjenih otrokom. Knjižnica le-to ne dosega samo z nakupom, dosega le, če upoštevamo tudi podarjeno gradivo, nikakor pa ne dosega pri tekočih naslovih informativnega periodičnega tiska za posamezno enoto.

Ustrezen prostor

Knjižnice morajo, glede na temeljno poslanstvo, imeti tudi ustrezno velik, ustrezno opremljen in vsem prebivalcem, tudi slepim in slabovidnim, gluhim in gibalno oviranim, dostopen prostor. Prostorskega standarda ta trenutek ne dosega nobena enota knjižnice. Nova knjižnica v Radovljici bo bistveno prispevala h kakovosti in dostopnosti.

Ustrezna računalniška in komunikacijska oprema:

Število računalnikov je ustrezno, problem je njihova zastarelost (najstarejši so iz leta 2004); od leta 2010 smo nadomeščali samo pokvarjene računalnike, tiste, ki jih nikakor nismo mogli popraviti. Prav zaradi tega je potrebno postopoma, vendar kontinuirano nadomeščati zastarelo opremo. Do informacij (internet) in vzajemne baze COBISS dostopamo s klasično povezavo, ki občasno povzroča težave. Z optično povezavo bomo ta problem rešili vsaj v Radovljici in Lescah. Od 1. 1. 2012 imajo monografije in neknjižno gradivo RFID zaščito, preostalo gradivo bomo z RFID zaščito opremili v letu pred selitvijo v novo knjižnico. V novi knjižnici v Radovljici načrtujemo tudi ustrezno opremo za slepe in slabovidne ter naglušne (opremiti prostore, kjer potekajo prireditve, z induktivno zanko).

Ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev

Stanje zaposlenih:

- 2,84 delavcev, ki opravljajo skupne storitve (vseh zaposlenih 5,35 skupnih delavcev - ključ za delitev stroškov je število prebivalcev, kar pomeni: 53 % Občina Radovljica, 23,7 % Občina Bled, 15 % Občina Bohinj in 8,3 % Občina Gorje),
- 7,65 redno zaposleni, ki opravljajo delo v knjižnicah na območju Občine Radovljica, enote: Radovljica, Begunje, Brezje, Kropa in Lesce,
- knjižnica nima zaposlenega bibliotekarja za izvajanje javne službe – domoznanstvo,
- zaposlitvenega standarda knjižnica ne dosega pri strokovnih, manipulativnih in upravnih delavcih.

Pred selitvijo v novo knjižnico so potrebne naslednje dodatne zaposlitve:

- bibliotekar, (2) VII stopnja izobrazbe – priprava na selitev – zaposlitev potrebna najmanj 8 mesecev pred selitvijo - nato delo v izposoji,
- knjižničar, (2) V stopnja izobrazbe – priprava na selitev – zaposlitev potrebna najmanj 2 meseca pred selitvijo.

V nadaljnjih korakih, ki jih bo več, je potrebno zagotoviti doseganje zaposlitvenega standarda knjižnice.

Cilji:

- zagotoviti aktualno knjižnično zbirko, vključno z e-gradivi,
- stalno dopolnjevati domoznansko zbirko,
- zagotavljati storitve, ki jih potrebujejo vse skupine občanov za vseživljenjsko izobraževanje, bralno in informacijsko pismenost, kulturni razvoj in osebnostno rast ter za kvalitetno preživljanje prostega časa,
- spodbujati branje na različne načine in za različne starostne skupine,
- delovati v različnih družbenih omrežjih,
- omogočiti občanom neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij,
- dopolniti spletno ponudbo knjižnice z digitaliziranimi vsebinami predvsem domoznanskega gradiva,
- zagotoviti ustrezne prostore (tudi prilagojene za ljudi s posebnimi potrebami).

Ukrepi:

- zagotoviti letni prirast novega gradiva v skladu s standardnimi priporočili,

- zagotoviti stalno dopolnjevanje domoznanske zbirke,
- zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev,
- zagotoviti tehnično in vsebinsko podporo za dostop do knjižničnih storitev na daljavo (izposoja elektronskih knjig, dostop do domačih in tujih baz podatkov, podaljševanje in rezervacija gradiva ...),
- posodabljanje računalniške in komunikacijske opreme,
- delovati na izbranih družbenih omrežjih,
- ohranitev prireditev in aktivnosti v smislu spodbujanja branja in spodbujanja aktivnega članstva,
- ohranjanje in krepitev sodelovanja z vsemi javnimi zavodi in drugimi inštitucijami v občini in širše ,
- novi projekti:
  - o projekt Medgeneracijskega centra v Radovljici - področje spodbujanja branja, kvalitetnega preživljanja prostega časa, aktivnega staranja, ...,
  - o Zmoremo – čez ovire do oviranih – bibliopedagoška ura, namenjena otrokom v vrtcu in učencem do 5. razreda osnovne šole, na temo inkluzije slepih in slabovidnih ter zviševanje kompetenc posameznika.

Kazalci:

- število izposojenih enot gradiva v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- obrat izposoje temeljne zbirke glede na slovensko povprečje,
- prirast knjižničnega gradiva v skladu s standardnimi priporočili – število prirasta na leto,
- število obiskovalcev v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- število obiskovalcev na 1000 prebivalcev,
- število prireditev in aktivnosti,
- število prireditev in aktivnosti na 1000 prebivalcev,
- število obiskovalcev prireditev in aktivnosti,
- število obiskovalcev prireditev in aktivnosti na 1000 prebivalcev,
- število članov v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- število članov na 1000 prebivalcev,
- uporaba knjižnice na daljavo v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- število prirasta v domoznanski zbirki,
- število domoznanskega gradiva, člankov in prispevkov dostopnih na daljavo (domača stran in drugi portali npr. KAMRA, dLIB ...),
- število sledilcev na izbranih družbenih omrežjih,
- število novih računalnikov,
- zagotoviti ustrezne prostore – nova knjižnica v Radovljici,
- število novih zaposlitev.

Muzeji radovljiške občine

Občina Radovljica je zaradi pomena dediščine kovaštva v Kropi, spomina proti nacističnega odpora in trpljenja Slovencev v zaporih v Begunjah na Gorenjskem, pomena prostora radovljiške ravnine v tradiciji slovenskega čebelarstva, zavesti o pomenu približevanja sodobne likovne umetnosti občanom in pomena dejstva, da je bil v Radovljici rojen znameniti Slovenec Anton Tomaž Linhart in da je Radovljica kvalitetno ohranjeno zgodovinsko mesto, ustanovila javni zavod Muzeji radovljiške občine (MRO), v katerem je od 1963 dalje postopoma združila pet organizacijskih enot, Čebelarški muzej iz leta 1959, Galerijo Šivčeva hiša iz leta 1976, Mestni muzej v Radovljici iz leta 1996, Kovaški muzej v Kropi iz leta 1952 in Muzej talcev v Begunjah na Gorenjskem iz leta 1961. Prve štiri enote strokovno vodijo kustosi, v Muzeju talcev pa se opravlja le vodniška služba in se strokovno navezuje na Gorenjski muzej v Kranju. Vsi muzeji se nahajajo v spomeniško zaščitenih stavbah, ki so last Občine Radovljica, razen graščine Katzenstein v Begunjah. Ta je v lasti države.

Namen združenega zavoda je racionalno upravljanje muzejskih enot ob maksimalnem ohranjanju identitete vsake od njih, ki na različnih lokacijah obravnavajo in predstavljajo specialne teme. MRO je vpisan v razvid muzejev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije in ima pooblastilo za opravljanje državne javne službe. Povprečno 60% denarja za dejavnost zavoda zagotavlja država, 24 % ustanoviteljica, okoli 16 % pa zavod iz lastnega prihodka. Redno je zaposlenih 10 oseb, sedem in dve polovici plače zagotavlja država, dve plači občina Radovljica, eno polovico pa sam zavod. Zaradi varčevalnih ukrepov ministrstvo že leto in pol za plače namenja okoli 10 % manj denarja. Zavod jih mora nadomestiti iz lastnega prihodka. V delo muzejev se pogodbeno vključujejo tudi zunanji sodelavci.

V več kot petdesetih letih so se muzeji, združeni v Muzejih radovljiške občine, uveljavili v svojih okoljih in tudi širše. Predstavljajo identiteto – blagovno znamko ne le domače občine, pač pa tudi Slovenije. Kot poseben in zelo zanimiv del kulturne in turistične ponudbe so od začetka vključeni v turistične, kulturne in protokolarne programe, turistične kataloge. Predstavljanje kulturne dediščine v muzeju v pristnem okolju je prednost radovljiških muzejev, ki jo je vredno ohranjati. S svojo dejavnostjo pa omogočajo delo in zaslužek tudi v gospodarstvu. Odprti so k javnosti, ki jo nagovarjajo z osebnim stikom kustosov na terenu, z razstavami, objavami, prireditvami in drugimi oblikami srečevanja s kulturno dediščino. Muzeji krepijo zavest o vrednosti ohranjanja dediščine in o splošni odgovornosti generacije zdaj in tu za prihodnje rodove.

Izvajanje javne službe

Enote MRO proučujejo, identificirajo dediščino na svojih območjih, jo evidentirajo, prevzemajo z odkupi in donacijami, hranijo in jo dokumentirajo, da jo potem čim bolj lahko predstavljajo javnosti in jo popularizirajo. Vodijo svoje inventarne knjige. Le predmeti, ki se tičejo Muzeja talcev so vpisani v inventarnih knjigah Gorenjskega muzeja v Kranju in Muzeja novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani. V inventarne knjige vpisana dediščina je kulturni spomenik, ki je potrjen standardom obravnave. Muzeji vodijo tudi evidenco dokumentarnega gradiva (fotografije, negativni, diasi, filmi, ...) in interne knjižnice.

Podatki o premični in živi dediščini ter dogajanje v zvezi z njo se dokumentirajo v kartotekah in v računalniškem programu. Digitalni program Galis se po enotah uvaja postopoma, doslej sta ga prevzela Mestni in Čebelarški muzej. Pomembna naloga muzejskih delavcev je, da skrbijo za hranjenje in ohranjanje obstoječih in na novo pridobljenih zbirk ter posameznih predmetov. MRO nima konservatorsko-restavratorske delavnice. Osnovno čiščenje in vzdrževanje po navodilu izbranega konservatorja opravijo kustosi sami, kompleksnejša dela pa izbrane ustanove, ki te službe imajo. Predmeti, ki niso razstavljeni, se varno hranijo na začasnih lokacijah. Predvidena je ureditev depojev v Klinarjevi hiši v Kropi in v Radovljiški graščini. Muzeji so v javnosti predvsem poznani po svojih stalnih razstavah. Čebelarški muzej vabi z razstavno zbirko, ki priča o tem, da je edinstvenost tradicije slovenskega čebelarstva v zgodbi o čebelarški kulturi in ne le o čebeli in proizvodnji medu, Galerija Šivčeva hiša je bila prva v Sloveniji, ki je pred 38 leti začela predstavljati knjižno ilustracijo kot zvrst likovne umetnosti, Kovaški muzej v Kropi zgodbo o železarski obrti in industriji pripoveduje sredi avtentičnega okolja prvega spomeniško zaščitenega starega železarskega naselja, v katerem še obratuje nekdanja kovačnica, Mestni muzej med drugim krepki podoba Linhartovega mesta z raziskovanjem ter predstavljanjem srednjeveške in baročne Radovljice (razstava o Linhartu je bila leta 2008 deležna visokega stanovskega Valvasorjevega priznanja), v Begunjah pa pietetni spomenik, Muzej talcev, ki v svojem opominu na strahote vojne ostaja aktualen tudi v današnjem času.

Za obiskovalce so muzeji odprti vse dni, razen ob ponedeljkih ter 1. januarja, 1. novembra in 25. decembra. Leta 2012 so bili med slovenskimi muzeji po prodanih vstopnicah na tretjem mestu. V zadnjih treh letih je bilo povprečno izdanih 30 000 vstopnic. Prevladujejo skupine odraslih, narašča tudi individualni obisk, pada

pa število šolskih skupin, a šolarji med domačimi obiskovalci še vedno prevladujejo. Več kot tretjina obiskovalcev je tujcev. Relativno visok obisk gre pripisati lepim in povednim razstavam, požrtvovalnemu odnosu do obiskovalcev, tradiciji in ustvarjenemu imenu, prisotnosti v turističnih programih in publikacijah, vse večjemu odpiranju radovljiške turistične destinacije, in pa seveda bližini svetovno znanega Bleda.

Veliko pozornosti MRO namenja aktivnostim, ki dodatno privabijo otroke in odrasle, zlasti domačine. To so občasne razstave (največ jih pripravi galerija, druge enote za večje občasne razstave nimajo primernih prostorov), muzejski večeri, delavnice, strokovne ekskurzije. Publiko muzej širi tudi z gostovanji razstav - potujoča zbirka panjskih končnic Čebelarskega muzeja je doslej na tujem obiskala že Dunaj, Szombately, Špital ob Dravi, Freising, Tolmezzo, Brixen, Berlin, Aarhus na Danskem, Limerik na Irskem, Bruselj dvakrat in Pariz, več let je po Sloveniji krožila galerijska razstava poljudnoznanstvene ilustracije Žarka Vrezca, prav tako sta za gostovanja namenjeni potujoča razstava o Linhartu in potujoča razstava o Blažu Kumerdeju Mestnega muzeja. Organizirajo se različne pedagoške delavnice, (*Izdelki iz čebeljega voska, Mesto, Ilustracija, Slikanje panjskih končnic, Živimo Linhartovo mesto*, idr.). Zelo so priljubljene ciljno usmerjene ekskurzije po poteh Radovljičanov (doslej v Freising, Brixen, na Dunaj, Moravsko, v Trst, Krško), za tako imenovane Prijatelje muzejev. Tudi tako se prijazno krepi povezanost in koristno sodelovanje muzejev s krajanji ter širi pozitiven odnos do lastnega muzeja in tradicije. Dvigalo v Radovljiški graščini olajšuje dostop do Čebelarskega in Mestnega muzeja, medtem ko sta Kovaški muzej in Galerija Šivčeva hiša invalidom dostopna le delno. Muzeji informacije o dediščini in svojem delu širijo še s katalogi ob razstavah in strokovnimi objavami. Veliko delo je vsakoletni izid glasila **Vigenjc** (letos bo izšla 14. številka), v katerem so objavljeni prispevki iz kroparske preteklosti. Delo zavoda je predstavljeno na spletni strani www.muzeji-radovljica.si in Facebooku, beležijo pa ga še drugi mediji.

Cilji:

1. Dvig standarda hranjenja in vzdrževanja predmetov dediščine v muzejih.
2. Dopolnitev evidenc muzejskih zbirk z novimi predmeti in vsebinami, večanje kulturnega kapitala lokalne skupnosti, elektronsko dokumentiranje dediščine v vseh enotah MRO.
3. Povečanje dostopnosti muzejev in njihovih vsebin.
4. Združevanje strokovnih moči in sredstev za kompleksnejšo predstavitev dediščine v občini, na Gorenjskem, v Sloveniji in zato tudi njeno večjo odmevnost.
5. Partnerske vezi v evropskem prostoru.
6. Delo za javnost in z javnostjo, muzej kot eden od središč kulturne komunikacije, bogatejše kulturno in ozaveščeno okolje, ki prepoznava dediščinske potenciale in jih vključuje v svoj razvoj.
7. Muzejska dediščina kot priložnost v gospodarstvu, novi poklici iz tradicijskih znanj, razvijanje in nadgrajevanje turistične ponudbe z dediščinskimi vsebinami.
8. Večja prepoznavnost v domačem okolju in v mednarodnem prostoru, mednarodno kulturno sodelovanje, kot oblika promocije.

Ukrepi:

1. Reševanje problematike depojev, sodelovanje z občino, ureditev prostorov v Kropi in Radovljici.
2. Delo na terenu, pridobivanje novih predmetov z darili oz. odkupi, elektronsko dokumentiranje dediščine v muzeju v programu Galis, ki ga postopoma prevzamejo vse enote MRO.
3. Omogočiti še boljše fizične pogoje dostopa do zbirk in vsebin muzejev. Tu velja posebna pozornost osebam s posebnimi potrebami (dvigalo v Kovaškem muzeju, klančine, zapisi v brajici, ...). Priprava lastnih razstav z aktualiziranimi tematikami.

Vpeljevanje novih inovativnih pedagoških in andragoških programov, ki vključujejo tudi kulturne raznolikosti, oblikovanje muzejskih kulturno-turističnih poti (npr. Pot spomina begunjskih talcev), objave muzejskih vsebin v strokovnih revijah, v medijih, na spletu, predstavljanje vsebin v več tujih jezikih, promocija.

Vključevanje v projekte kot so npr. Kulturni dan, Muzejska poletna noč, Dan muzejev, Dnevi evropske kulturne dediščine idr., ki brezplačno zagotavljajo ogled razstav.

Digitaliziranje muzejskih vsebin in predstavitev na spletni strani MRO, na spletnih portalih Museums.si, Europeana, ...

4. Sodelovanje s šolami in kulturnimi ustanovami v občini.

Povezovanje z drugimi muzeji na Gorenjskem v pripravi skupnih projektov, razstav (npr. *Zakladi muzejev Gorenjske, Lirika črte*, Gorenjska industrija in njene blagovne znamke) in pri njihovih predstavitvah v Sloveniji in drugod, skupna promocija doma in v tujini.

5. Prijava na razpise za evropske projekte, kot, npr. projekt *Digitalne zgodbe malih zgodovinskih mest* v programu Ustvarjalna Evropa, za katerega iz Bruslja pričakujemo odgovor marca 2015. S takimi projekti muzej širi krog sodelavcev v Sloveniji in v tujini in si krepi možnosti za nadaljnja sodelovanja pri ustvarjanju dodanih vrednosti.
6. Dvigovanje zavesti o vrednosti kulturnega prostora radovljiške občine pri občanih in gospodarskih in drugih subjektih z javnim in angažiranim delovanjem, pogovori o dediščini na muzejskih večerih, predavanjih.

Vključevanje v obeleževanje pomembnih obletnic podjetij, društev idr.

Sodelovanje z informatorji in zainteresiranimi občani v procesih raziskav in predstavitev dediščine.

7. Vključevanje vsebin dediščine v turistično ponudbo (kot, npr. kovanje v vigenjcu Vice, programi za Hop on-Hop-off turistični avtobus, delavnici *Izdelki iz čebeljega voska, Silhueta*).

Proizvodnja replik iz fonda muzejskih predmetov (npr. iz bogate zbirke predmetov umetnokovaške obrti v Kovaškem muzeju v Kropi).

Vzpostavitev muzejsko-turistične trgovine v Kovaškem muzeju v Kropi skupaj z radovljiškim zavodom za turizem.

8. Gostovanja potujoče razstave panjskih končnic in drugih razstav doma in v tujini.
Angažirano delovanje delavcev muzeja v strokovnih organizacijah in društvih na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem področju.

Kazalci:

1. Število predmetov v urejenih depojih, vzdrževani razstavni prostori, zagotovljeni delovni prostori.
2. Število na novo popisane dediščine na terenu.
Število na novo pridobljenih predmetov.
Število na novo inventariziranih predmetov, število digitaliziranih predmetov v programu Galis.
3. Število programov za osebe s posebnimi potrebami v muzeju.
Število otrok in odraslih obiskovalcev stalnih muzejskih zbirk in občasnih razstav.
Število starih in novih pedagoško andragoških programov v muzejih (delavnice, muzejski večeri, predavanja, predstavitve).
Število udeležencev pedagoških in andragoških programov.
Število udeležencev na tradicionalnih dnevih odprtih vrat.
Število digitaliziranih vsebin na spletu.
Število obiskovalcev na spletu.
4. Število aktivnosti medinstitucionalnega sodelovanja na lokalnem nivoju.
Število aktivnosti medinstitucionalnega sodelovanja v regionalnem in nacionalnem obsegu.
5. Število prijav in izvedenih evropskih projektov.
6. Široko aktivno zaledje občanov (Prijetelji muzeja, informatorji, ljubiteljski muzealci, zbiratelji), ki živi z muzejem, spremlja njegovo delo, ga sooblikuje in se vanj aktivno vključuje.
7. Število programov za turiste.
Število novih replik iz fonda muzejskih predmetov.
Povečana ponudba muzejske trgovine v Kropi.
8. Število gostovanj razstav v Sloveniji in v tujini.
Število aktivnih udeležb strokovnih delavcev na konferencah in raznih drugih srečanjih.
Število drugih gostujočih razstav v MRO.
Število aktivnih članstev zaposlenih v strokovnih organizacijah.

Število nagrad, priznanj oz. pohval za delo.

Linhartova dvorana Radovljica

Linhartova dvorana Radovljica je bila ustanovljena z občinskim Odlokom o ustanovitvi iz leta 2003, a njena tradicija je daljša. Začetki dvorane segajo v leto 1941, ko so v Radovljici prvič začele potekati redne kinopredstave, ki so se nadaljevale tudi takoj po 2. sv. vojni. Leta 1964 je bila zgrajena stavba, v kateri se nahaja Linhartova dvorana, takrat namenjena primarno rednemu filmskemu programu Kina Radovljica. Dvorano Kina Radovljica so od šestdesetih dalje občasno uporabljali tudi za druge kulturne prireditve, predvsem nastope lokalnih ljubiteljskih gledaliških skupin. Zaradi upada zanimanja za kinematografsko produkcijo v osemdesetih in devetdesetih ter potreb lokalnih kulturnih društev je Občina Radovljica v devetdesetih dvorano preuredila v kombinirano gledališko-filmsko ter omenjenega leta ustanovila javni zavod Linhartova dvorana. Ta v skladu s svojim ustanovitvenim aktom, splošnim stanjem različnih kulturnih akterjev v svoji bližnji in širši okolici in potrebami slednje od takrat prevzema vodilno vlogo ponudnika kulturnih dobrin na področju filma in gledališča, organizira pa tudi prireditve s področja drugih uprizoritvenih umetnosti, glasbe in likovne umetnosti ter ima svoj časopis.

Vizija in cilji Linhartove dvorane v obdobju pričujočega lokalnega programa kulture so v splošnem sledeči: še naprej krepiti svojo dosedanjo vlogo osrednjega ponudnika kulturnih dobrin na svojem prostoru, predvsem na področju filma, ki ostaja osrednja dejavnost Linhartove dvorane, ter gledališča, krepiti sodelovanje z drugimi javnimi zavodi na svojem in širšem področju, skrbeti za kulturno vzgojo, ojačiti svojo podporo ustvarjalnosti, predvsem lokalni, z vsem tem pa priskrbeti večjo dostopnost kulturnih dobrin, kakovost kulturnega delovanja, podporo raznolikosti kulturnih zvrsti, kakovost življenja, posredno pa tudi krepitev lokalnega turizma in gospodarstva.

Posamezna področja delovanja Linhartove dvorane

Filmski program

Po omenjenem upadu zanimanja za filmsko umetnost v osemdesetih in devetdesetih sta na področju celotne zgornje Gorenjske obstala zgolj kina v Radovljici in na Jesenicah, zaradi temu sledečega ustanavljanja multiplexov in procesa digitalizacije kinematografov v prvem desetletju tega stoletja pa je očitno, da se bo na celotnem zgornjegorenjskem področju obdržal filmski program zgolj še v Radovljici. Linhartova dvorana je predvsem zaradi bolj ali manj zaključenega procesa digitalizacije kin v Sloveniji dejansko že prevzela vlogo edinega ponudnika najnovejše, torej kinematografske, filmske produkcije na precej širšem območju od svoje občine in skladno s tem širi ter načrtuje še nadaljnje širjenje pridobivanja gledalcev s tega širokega področja.

Procesi v prvem desetletju tega stoletja so sicer prizadeli tudi segment filmske umetnosti v Linhartovi dvorani; z okoli 12.000-13.000 gledalcev je do konca desetletja obisk filmskih predstav padel do konca desetletja na 8.000-9.000 gledalcev letno. Od leta 2011 dalje je dvorana na tem področju sicer dosegla odločen preobrat: že v letu 2011, pa tudi v letu 2012 in 2013 beleži letno okoli 40 % porast obiska kinopredstav na letnem nivoju. Slednje je dosegla predvsem z uspešno sanacijo potrebne tehnične osnove (električna napeljava itd.), analogne opreme (menjava dotrajanega analognega projektorja, ki bo digitalizaciji navkljub še vedno v uporabi občasno tudi za vse redkejšje novejše, predvsem pa za starejše filme) in uspešnim prehodom z večinoma analognega prikazovanja na večinoma digitalno (uspešno izvedena nabava in montaža gledališču in preprostejših kinopredstavam namenjenega DLP HD dvoranskega projektorja, ter kabinskega DCP kinoprojektorja z obnovljenimi oz. na novo kupljenimi povezanimi napravami). Večinski delež sredstev za te investicije je Linhartova dvorana zagotovila iz sredstev, pridobljenih na trgu. Obenem gre večje zanimanje za kinoprogram v Radovljici pripisati spremenjeni programski, promocijski in kulturnovzgojni strategiji; program se je preusmeril z večinske usmeritve na filme splošne in velikostudijske produkcije v večinsko prikazovanje t. i. umetniškega, evropskega in slovenskega filma, precej večja pozornost je bila usmerjena v pridobivanje nove publike s širšega zgornjegorenjskega področja, in to prek številnih vzvodov kulturne vzgoje – lastnih in v sodelovanju z drugimi kini tudi vseslovenskih.

Z vsem tem je Linhartova dvorana že v letu 2013 postala najbolj obiskani 'mali' kinematograf, to je kino z enim platnom, v Sloveniji; po obisku je prehitela tudi vse druge male kinematografe z mnogo večjim populacijskim zaledjem, od mariborskega in novogoriškega do velenjskega in novomeškega. Cilj Linhartove dvorane na tem področju je tako v obdobju 2015-2019 kljub splošno slabem položaju na področju slovenske

kinematografije smel: še naprej na nacionalnem nivoju ostati ena najvidnejših ustanov z 'malo' kinodvorano, tako po kazalcu števila letnega obiska (v primerjavi z drugimi 'malimi' kini), kot tudi z nadaljevanjem uspešnih in razvojem novih posebnih programov na tem področju, predvsem kulturnovzgojnih. Še naprej bo krepila sodelovanje z drugimi kinematografi v okviru nacionalne in evropske mreže, v katere se je že uspela vključiti, poleg tega pa v čim večji meri prispevati k njihovi krepitvi – še v letošnjem letu bo tako izvedla nacionalno usposabljanje kinooperaterjev, za katero je prek Art kino mreže pridobila subvencijo Slovenskega filmskega centra, prihodnje leto bo eden nosilnih članov nacionalnega projekta filmske vzgoje, za katerega je pridobila 150.000 EUR evropskih sredstev itd. Linhartova dvorana bo tudi vztrajala pri svoji usmeritvi v uspešni program večinsko umetniškega filma, ki ga bo skladno z morebitno večjo ponudbo tovrstnih filmov s strani distribucije ter zanimanjem svoje publike poskušala še okrepiti.

Na področju investicij znotraj kinoprograma bodo kljub zaključeni digitalizaciji v prihodnjih letih potrebna tudi dodatna vlaganja; navedeno v poglavju o investicijah.

Uprizoritvene umetnosti

Linhartova dvorana je zasnovala na področju uprizoritvenih umetnosti predvsem gledališki program, in sicer kot redni gledališki program od prenove dvorane v devetdesetih letih. Ker spričo svojih prostorskih razmer ne more razvijati lastnega programa (nezadostne garderobe, hrambeni prostori itd.), gre predvsem za gostovalni program, obenem pa se trudi čim bolj podpirati lokalno ljubiteljsko gledališko ustvarjalnost, spet v obliki nudenja prostorov gostujočim ansambлом za uprizoritve same, ne pa tudi za pripravo uprizoritev.

Na področju gledališča profesionalnih skupin sta se v zadnjih desetih letih uveljavili tako abonmajska kot izvenabonmajska oblika. V okviru abonmajske ponudbe ima Linhartova dvorana dva abonmaja: za odrasle (Linhartov abonma) in za otroke (Čebelice in čmrlji). Prvi je od skromnih začetkov okoli 50 abonentov v prvih letih prerasel v abonma s prek 200 abonenti, drugi pa si je v zadnjih letih priboril že blizu 100 abonentov, predvsem pa večje število prodanih vstopnic za konkretne predstave (v povprečju prek 100). Potrebe po širitvi abonmajev glede na pridobljeno zanimanje zanje torej ni, si pa Linhartova dvorana za cilj zadaja večanje števila abonentov in prodanih vstopnic za konkretne predstave, ki bi v obdobju pričujočega strateškega načrta lahko vodilo do potrebe po dodatnih terminih za obstoječih 6 predstav Linhartovega in 7 predstav otroškega abonmaja letno; z več termini bi lahko znižala rastoče stroške gostovalnih predstav ter privabila v svojo dvorano še večje število obiskovalcev gledališkega programa. Izven tega finančno-promocijskega cilja je sicer največji cilj na področju abonmajev dvigovanje kvalitete gostujočih predstav; deloma zaradi izvrstne in večinoma gledališko zelo izobražene publike, ki je v anketah izrazila željo po zahtevnejšem programu.

Podoben finančno-promocijski cilj kot pri abonmajskem programu si LD zadaja v gledališkemu programu za izven. Na tem področju je število gostujočih predstav naraslo do meje ustvarjenega povpraševanja: od nekaj gostujočih ansamblov letno v letih po prenovi do okoli 10 poklicnih gostujočih ansamblov letno (po ena predstava 'za izven' mesečno). Tako je podobno kot pri abonmajskem programu cilj Linhartove dvorane, da čim več teh gostujočih predstav ponovi v čim več terminih, spet v prid istih razlogov, kot so navedeni pri abonmajski ponudbi.

Specifična težava gledališkega programa je že od prenove LD neizvedena odrska oprema (cugi, akustični paneli itd.) in predvsem same prostorske razmere odra, zaodrja in dvorane: mnogih predstav enostavno ni mogoče pripeljati v Radovljico, saj za to ni tehničnih ali prostorskih pogojev. Slednji so v obdobju lokalnega programa kulture spričo splošnih razmer nespremenljivi, v gledališko tehniko pa bo v prihodnjih letih potrebno vložiti več sredstev; navedeno v poglavju o investicijah.

Pomanjkljiva tehnična oprema je tudi velika prepreka pri podpori LD gostujočim lokalnim ljubiteljskim ansambлом; poklicna gledališča dodatno tehniko, v kolikor je to mogoče, pripeljejo s sabo, ljubiteljski ansamblji sami pa je večinoma nimajo. Tudi to težavo bi torej z dokupom in dogradnjo gledališke tehnike lahko v veliki meri odpravili. Podpora LD gostujočim ljubiteljskim ansambлом pa ima tudi precejšnjo finančno oviro; interesa s strani ljubiteljev za uporabo dvorane je relativno veliko, vendar si LD ne more privoščiti kriti stroškov njihovega najema dvorane. V proračunu za naslednje proračunsko obdobje so predvidena sredstva za takšen najem dvorane, s čimer se bo ta problematika začela urejati: število prireditev lokalnih ljubiteljskih skupin se bo začelo večati, s tem pa tudi obisk gledaliških in glasbenih prireditev v LD.

Glasbeni program

Linhartova dvorana je po prenovi že večkrat in na različne načine poskušala vzpostaviti tudi redni glasbeni program; po vzoru nekaterih drugih kulturnih domov z uspešno tovrstno prakso se je poskušalo z vzpostavitvijo rednih mesečnih koncertov popularne glasbe, z gostovanji zborovskih ansamblov, z vzpostavitvijo glasbeno-gledališkega abonmaja itd. vendar večina teh poskusov ni obrodila trajnih sadov, bodisi iz tehničnih (predvsem je glasbi relativno nenaklonjena akustika v dvorani) bodisi ekonomskih razlogov (predvsem zanimanje publike ni naraslo do mere, da bi bili ti poskusi finančno sprejemljivi).

Tako je cilj Linhartove dvorane na glasbenem področju predvsem še naprej vzdrževanje nerednega glasbenega programa, odvisnega od želja različnih najemnikov z glasbenega področja, ki so pripravljene za svoje koncerte kriti vsaj neprofitno ceno najema dvorane; takšnih koncertov je na leto med 5 do 10. Obenem bo Linhartova dvorana še naprej poskušala ustvariti pri svojih obiskovalcih drugih prireditev potrebo po tovrstnih koncertih, tako na primer z brezplačnimi koncerti za gledališke in filmske abonente, ki so z naklonjenostjo sprejeli takšne prireditev z vrhunskimi slovenskimi glasbeniki (B. Gorišek, Slowind itd.) ob kulturnem prazniku. Število takšnih brezplačnih koncertov je odvisno od uspeha pri pridobivanju sredstev na drugih področjih delovanja LD, predvsem kinematografskega, s katerega prihodki se krijejo stroški tovrstnih prireditev.

Likovna umetnost in mediji

Linhartova dvorana v okviru svojih drugih prireditev – srečanj, proslav, simpozijev ipd. – redno prireja tudi otvoritve skromnejših razstav. Te so se izkazale za relativno močno podporo njenih osnovnih, zgoraj naštetih dejavnosti, saj predstavljajo za publiko zanimivo spremljevalno dejavnost oz. jo opominjajo na siceršnjo ponudbo LD. Razstave so namreč običajno tesno povezane z zgornjimi osnovnimi dejavnostmi – gre npr. za razstave fotografij gostujočih predstav, razstave filmskih plakatov, likovna dela, povezana s tematiko ali osebnostmi iz filmov in predstav ipd. Takšnih razstav je letno med 5 do 10 in Linhartova dvorana bo z njimi vsekakor nadaljevala.

Na področju medijev LD izdaja svoj mesečnik, ki ga razpošilja kot nenaslovljeno ali naslovljeno direktno pošto na okoli 8000 naslovov v občinah zgornje Gorenjske, predvsem seveda Radovljiške in sosednjih, obenem pa je na voljo na stičnih točkah teh občin. Mesečnik služi predvsem kot napovednik dogodkov v LD v prihodnjem mesecu, do katerega izide (v poletnem času za meseca julij in avgust ene številka), članki v njem pa posredno ali neposredno govorijo o teh prireditvah. Na podlagi meritev odzivnosti, predvsem pri prodaji vstopnic za prireditve 'za izven' se je izkazal kot izvrstno promocijsko orodje, ki gotovo povrne svoje sicer nemajhne stroške. Predvsem pa v dvorano privabi največ obiskovalcev od vseh promocijskih sredstev LD, zato ga nameravamo v takšni ali drugačni obliki obdržati, po možnosti tudi razvijati v smeri bolj poglobljenih informacij o prireditvah.

Cilji:

- še naprej ostati eden najvidnejših slovenskih malih kinematografov,
- še naprej vzdrževati obstoječo opremo za predvajanje filmov in njen visok nivo,
- vzdrževati gledališki in glasbeni program vsaj na obstoječem nivoju,
- pridobiti podporo najemu dvorane s strani lokalnih kulturnih društev, neprofitnih organizacij in zavodov v okviru temu namenjenega javnega razpisa,
- nakupiti in instalirati manjkajočo gledališko tehnično opremo,
- opraviti nujne stavbne investicije: sanirati sanitarije, okrepiti prešibko razsvetljava v spodnjem foyerju, vodotesno in energetske sanirati vzhodno fasado dvorane, sanirati oz. nadgraditi sistem za prezračevanje in hlajenje, menjava blaga na dvoranskih stolih oz. menjava samih stolov,
- pripraviti vse potrebno za ureditev interjerja dvorane, in sicer tako, da bo omogočal večje število nastopajočih z ustrežno opremljenimi garderobnimi prostori in sanitarijami (vključno z vsaj enim tušem), da bo omogočal spremljevalne prireditev in pogostitve za večje število obiskovalcev (do 300).

Ukrepi:

- intenzivno delo na kinematografskem programu, predvsem na področju filmske vzgoje in sodelovanja v različnih kinematografskih mrežah,
- vzdrževanje obstoječe opreme za filmsko prikazovanje in njena nadgradnja,
- intenzivno delo na področju gledališča in glasbe, predvsem obstoječih abonmajev in prireditev za izven,
- izvedba javnega razpisa za najem dvorane s strani lokalnih kulturnih društev, neprofitnih organizacij in zavodov,
- napraviti in izvesti načrt nakupov in instalacije manjkajoče gledališke tehnične opreme,

- opraviti najnujnejše stavbne investicije (sanirati sanitarije, okrepiti prešibko razsvetljavo v spodnjem foyerju, vodotesno in energetsko sanirati vzhodno fasado dvorane, sanirati oz. nadgraditi sistem za prezračevanje in hlajenje, ...),
- priprava načrta za ureditev interjerja dvorane.

Kazalci:

- število obiskovalcev kinopredstav v primerjavi z drugimi malimi kinematografi,
- število obiskovalcev gledaliških prireditev,
- število obiskovalcev glasbenih prireditev,
- menjava mešalne mize za predstave letnega kina ter podporo gledališkim predstavam, dokup stolov za letni kino,
- izveden javni razpis za podporo najema dvorane s strani lokalnih kulturnih društev, neprofitnih organizacij in javnih zavodov,
- nakup in instalacija nove lučne mešalne mize ter odrskih monitorjev,
- dokup oz. menjava praktikablov ter reflektorjev,
- nakup in instalacija gledališkega platna, cugov in panelov,
- sanacija sanitarij v spodnjem foyerju, ter instalacija dodatne razsvetljave v spodnjem foyerju,
- energetska in vodotesna sanacija vzhodne fasade,
- sanacija sistema za prezračevanje in hlajenje.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - Območna izpostava Radovljica

Državni sklad JSKD RS je bil ustanovljen z zakonom leta 1996 kot Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, od leta 2000 pa se imenuje Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD). Leta 2010 je bil sprejet nov Zakon o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, ŠT. 29/10). Načelu zakona o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti (ZJSKD) sledi Akt o ustanovitvi javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št. 72/10), ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela septembra 2010. S skladom je bila postavljena pomembna kulturna mreža, ki pokriva celotno ozemlje Slovenije, sega pa tudi v zamejstvo in mednarodni prostor. Sklad je član regionalne kulturne povezave dežel srednje in jugovzhodne Evrope ECuCo in evropske mreže prostočasnih kulturnih organizacij ENVAA.

Temeljni program JSKD je že v osnovni strukturi (piramidna shema, mrežna povezanost območnih izpostav) zastavljen s težnjo po čim bolj učinkovitem doseganju cilja: s strokovno, organizacijsko in finančno pomočjo nuditi kulturnim društvom kvaliteten okvir za njihovo delovanje ter skrbeti za njihov uravnotežen razvoj. Bistveni komponenti temeljnega programa sta skrb za kulturna društva (njihov nastanek, delovanje in razvoj) in piramidna organiziranost programa. Zasnova in organizacija prireditev in izobraževanj na treh nivojih s preglednimi srečanji in selekcijami omogoča društvom predstavitev delovanja (območna raven) ter primerjanje z drugimi društvi (medobmočna in državna raven).

Program, ki ga izvaja strokovna služba JSKD po vsej Sloveniji, je zasnovan na treh medsebojno povezanih ravneh, ki se nadgrajujejo in dopolnjujejo: območni, medobmočni in državni. Vsaka raven pa je sestavljena iz dveh osnovnih komponent: prireditev in izobraževanje. Prireditve so namenjene predstavitvi, primerjavi in vrednotenju dosežkov ljubiteljskih kulturnih društev in skupin. Nastope spremljajo strokovnjaki za ustrezna področja, ki analizirajo predstavljeno delo in svetujejo metode dela. Hkrati izbirajo kvalitetne kandidate za udeležbo na medobmočne oz. državne ravni.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Radovljica je ena od 59 izpostav v Sloveniji. Pokriva kulturno ustvarjanje v štirih občinah: Radovljica, Bled, Bohinj, Gorje. Z izpostavami Jesenice, Tržič, Kranj, Škofja Loka, Domžale in Kamnik se združuje v eno od desetih medobmočij, in sicer v koordinacijo Gorenjska. JSKD OI Radovljica ima sedež v Graščini na Linhartovem trgu 1 v Radovljici, na izpostavi je zaposlena ena oseba.

Na območju občine Radovljica je trenutno registriranih 45 kulturnih društev. V program JSKD se vključuje 17 društev s skupaj 30 sekcijami znotraj društev, ki so tudi sofinancirana iz Javnega razpisa za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Radovljica, ki ga vsako leto objavi Občina Radovljica. Dejavnosti, v katere se vključujejo kulturna društva z območja občine, so predvsem naslednje: glasbena dejavnost (vokalna, instrumentalna), gledališka, folklorna, likovna in fotografska ter recitacijska dejavnost.

Glasbena dejavnost

Področje zajema vokalno in instrumentalno dejavnost, koncertno dejavnost in različne zvrsti glasbenega ustvarjanja.

Nosilci vokalne dejavnosti v občini so:

- Moški PZ Kropa,
- Ženski PZ Koledva Kropa,
- Mešani PZ Koledva Kropa,
- Mešani PZ Lipnica KTD Kamna gorica,
- Moški PZ Podnart,
- Mešani PZ Anton Tomaž Linhart Radovljica,
- Moški PZ Triglav Lesce,
- Kvintet Tivoli Lesce KUD Radovljica,
- Mešani PZ Ljubno,
- Ženski PZ Lipa Radovljica,
- Mešani PZ pri Društvu upokojencev Brezje, Ljubno, Mošnje,
- Mešani PZ pri Društvu upokojencev Lesce,
- Mešani PZ Veteran Radovljica.

Vokalne zasedbe vsako leto pripravijo samostojni koncertni večer, največkrat ob koncu leta ali sezone, sodelujejo na lokalnih prireditvah (praznikih, komemoracijah, proslavah) in se udeležujejo območnih revij, ki jih organizira JSKD Območna izpostava Radovljica. S strani strokovnega ocenjevalca so praviloma izbrani vsaj trije zbori za sodelovanje na regijskih tematskih koncertih pod naslovom Sozvočenja, ki ga za Gorenjsko prav tako organizira Območna izpostava Radovljica. Tu pa lahko izpostavimo tudi Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki se ga udeležujejo nekateri zbori. Pevci imajo za vaje zadovoljive pogoje dela po krajevnih kulturnih domovih. Letne koncerte vokalne zasedbe večinoma pripravijo v kulturnih domovih v domačih krajih. Odlične pogoje za izvedbo koncertov nudi Baročna dvorana Radovljiške graščine, zato se večina letnih koncertov zborov, ki v svojem kraju ne razpolagajo s kulturnim domom, odloča zanjo. Baročna dvorana Radovljiške graščine nudi odlične pogoje tudi za tradicionalno vsakoletno dvodnevno pevsko revijo odraslih pevskih zborov vseh štirih občin (22 pevskih zasedb, 550 pevcev). Pri tako obsežni prireditvi dobro sodelujemo z Glasbeno šolo Radovljica, ki nam zagotovi učilnice za nastopajoče. Sama dvorana za še bolj kvalitetno izvedbo prireditev nujno potrebuje pevske praktikable. V času poletnih in obnovoletnih prireditev v organizaciji ali soorganizaciji JSKD pripravimo več kot 20 dogodkov, ki jih obiše preko 3000 obiskovalcev. Vsako leto januarja je na Linhartovem trgu tradicionalno Koledovanje pevskih zborov in veseli nas, da je ta dogodek, tudi po zaslugi sodelovanja z Zavodom Turizem Radovljica, vedno bolj obiskan.

Nosilca instrumentalne dejavnosti v občini sta:

- Pihalni orkester Lesce,
- Harmonikarski orkester KUD Radovljica.

Skupini izvajata vsakoletne spomladanske in novoletne koncerte ter sodelujeta na lokalnih prireditvah in proslavah. Redno se udeležujeta tudi regijskih srečanj in tekmovanjih.

Likovna in fotografska dejavnost

Nosilci likovne in fotografske dejavnosti:

- Likovna skupina Vir KUD Radovljica,
- Likovno društvo Linhart Radovljica,
- KUD Velika narava Lancovo,
- Fotografsko društvo Radovljica.

Likovna in fotografska društva redno razstavljajo po galerijah v občini (galerija Avla Občine Radovljica, avla Radovljiške graščine, razstavní prostor Gorenjske banke) in izven. Redno pripravljajo delavnice in izobraževanja. Likovniki se srečujejo tudi na samostojnih razstavah in na območnem srečanju vseh štirih občin na zelenici Šarčeve vile v Radovljici.

Gledališka in lutkovna dejavnost

Nosilci dejavnosti:

- Gledališka in lutkovna skupina KD Jelovica Lancovo,
- Gledališka skupina KD Kropa,
- Gledališka skupina DPM Srednja Dobrava,
- Gledališka skupina KUD GG Trubadur Radovljica,
- Gledališka skupina K. P. Š. D. Vuk Karadžić Radovljica,
- Linhartov oder KUD Radovljica,
- Recitacijska skupina KUD Radovljica,
- Gledališka skupina KD Brezje,
- Gledališka skupina KUD Theatrum Mundi Radovljica,
- Otroška gledališka skupina OŠ S. Žagarja Lipnica,
- Linhartovi čuki OŠ Antona Tomaža Linharta Radovljica.

Skupine redno letno pripravijo eno gledališko predstavo in sodelujejo na lokalnih in šolskih prireditvah. Udeležijo se tudi Linhartovega gledališkega maratona – srečanje otroških, lutkovnih in odraslih ljubiteljskih skupin, ki ga izvajamo skoraj v celoti v Linhartovi dvorani v Radovljici. Maraton v petih dneh obiše preko 2500 obiskovalcev.

Folklorna dejavnost

Nosilci dejavnosti:

- Otroška FS Vuk Karadžić Radovljica,
- Otroška FS Voše Podnart,
- Otroška FS Č'belce 1 Radovljica,
- Otroška FS Č'belce 2 Radovljica,
- Otroška FS Kresničke Radovljica,
- Odrasla FS Vuk Karadžić Radovljica,
- Odrasla FS Lesce.

Vse skupine se udeležujejo območnega srečanja in sodelujejo na lokalnih prireditvah.

Cilji:

- ohranjanje in razvoj ljubiteljske kulturne dejavnosti - ohraniti obseg, ob tem pa dvigniti kakovost in prepoznavnost produkcije na področju ljubiteljske kulture,
- uveljaviti nacionalne strokovne standarde v ljubiteljski kulturi,
- s številnimi prireditvami prispevati k pestrosti kulturnega življenja v občini,
- povečati število projektov, ki povezujejo različne programske dejavnosti,
- povečati vključenost mladih na področju ljubiteljske kulture,
- zagotavljati strokovno in organizacijsko podporo kulturnim društvom,
- zagotavljati redno izobraževanje mentorjev in članov skupin,
- spodbuditi skupine, da vsaj enkrat letno pripravijo samostojni dogodek o svoji dejavnosti,
- krepiti sodelovanje skupin na lokalnih prireditvah in proslavah,
- napredovanje skupin preko območnega na regijski nivo in državni nivo,
- ohranjati lokalno dediščino in ljudsko izročilo,
- ohranjati prost vstop na prireditve v organizaciji JSKD,
- zagotavljanje prostorskih, kadrovskih in finančnih pogojev za delovanje ljubiteljske kulture,
- sodelovanje z drugimi ustanovami in zavodi v občini.

Ukrepi:

- organizacija in strokovna pomoč pri organizaciji samostojnih projektov in projektov sodelovanja lokalnih kulturnih društev,
- organizacija in strokovna pomoč pri organizaciji prireditev na območni, medobmočni in državni ravni,
- skupinam nuditi strokovno ocenjevanje njihovega dela s strani strokovnega spremljevalca na posameznem področju,
- sofinanciranje projektov in programov ljubiteljskih kulturnih društev,
- organizacija izobraževanj za mentorje in člane skupin,

- sodelovanje z drugimi nosilci kulturne dejavnosti, izobraževanja in turizma v občini.

Kazalci:

- število registriranih ljubiteljskih kulturnih društev v občini,
- število ljubiteljskih kulturnih društev v občini, ki sodelujejo v programih JSKD,
- število mladih članov v kulturnih društvih in skupinah,
- števila projektov ljubiteljskih kulturnih društev,
- število projektov v organizaciji ali soorganizaciji JSKD,
- število obiskovalcev na prireditvah, ki jih organizira JSKD,
- število ljubiteljskih kulturnih društev, ki napredujejo na regijski in državni nivo,
- število izvedenih izobraževanj,
- število udeležencev izobraževanj.

Glasbena šola Radovljica

Glasbena šola je pomembna vzgojno-izobraževalna institucija, ki z izvajanjem vizije, poslanstva, nalog in ciljev prispeva pomemben delež k oblikovanju pozitivnih vrednot, samopodobe in zavesti tako posameznika kot skupnosti. Kot glasnik kulture in povezovalni element med tradicijo in prihodnostjo je dolžna svoje delovanje osmisliti z jasno vizijo in cilji. Glasbena šola Radovljica ima bogato tradicijo in dobro postavljene temelje, ki pa so, vsaj na nekaterih področjih, potrebni obnove in posodobitve.

Kot vzgojno-izobraževalna institucija se mora zavedati večplastnih učinkov, ki jih posreduje okolju in posameznikom. Doživetja in znanja, ki jih učenci pridobijo v tej ustanovi, postanejo dragocena popotnica za njihovo bodoče življenje. Zato so dobra organiziranost, sistematičnost in strokovnost osnova za kvalitetno izveden pedagoški proces. Nujna je tudi dobra usklajenost med vsemi strokovnimi organi šole: vodstvom, učiteljskim zborom, svetom šole, svetom staršev in ustanovitelji.

Glasbena šola Radovljica je kot javni zavod vključena v vzgojno-izobraževalni sistem. Izpolnjuje splošne vzgojno-izobraževalne smotre, še zlasti pa:

- odkrivanje in razvijanje glasbene nadarjenosti,
- sooblikovanje osebnosti in načrtno izboljševanje glasbene izobraženosti prebivalstva,
- doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek delovanja v ljubiteljskih instrumentalnih ansamblih, orkestrih in pevskih zborih,
- pridobivanje znanja za nadaljnje glasbeno izobraževanje,
- omogočanje umetniškega doživljanja in izražanja,
- omogočanje osebostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- seznanjanje učencev z dosežki na področju glasbene kulture in navajanje k estetskemu doživljanju glasbene umetnosti,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi,
- ob vaji inštrumenta si učenec razvija vztrajnost, samonadzor, odgovornost in delovne navade,
- skrb za prenos nacionalne in občečloveške dediščine in razvijanje nacionalne zavesti,
- vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine,
- prirejanje internih in javnih nastopov, glasbenih večerov, akademij, proslav, sodelovanje na raznih izvenšolskih kulturnih dogodkih (npr. odprtja razstav ipd.).

Glasbena šola Radovljica deluje na območju štirih občin: Radovljica, Bled, Gorje in Bohinj. Vanjo se vpisujejo otroci od 5. leta starosti dalje. Vsako leto se vpiše od 60 do 70 novih učencev. Najmlajši se lahko vključijo v skupinski pouk in sicer predšolsko glasbeno vzgojo in glasbeno pripravnico. Kasneje izberejo enega od 17-ih različnih inštrumentov, ki jih poučujemo na glasbeni šoli. Šolanje zaključijo pri različnih starostih, kar je odvisno od inštrumenta, ki ga učenec igra. Glasbeno šolo Radovljica trenutno obiskuje 337 učencev individualnega pouka ter 61 učencev predšolske glasbene vzgoje in glasbene pripravnice.

V Radovljici se izvaja pouk violine, viole, violončela, klavirja, orgel, harmonike, oboe, kljunaste flavte, klarineta, saksofona, prečne flavte, fagota, citer, kitare, trobente, tolkal, petja, nauka o glasbi in solfeggia, predšolske glasbene vzgoje in glasbene pripravnice. Poleg individualnega in skupinskega pouka izvajamo še komorno in orkestrsko igro. Na šoli deluje pet orkestrrov: pihalni, godalni, dva harmonikarska in kitarški ansambel, pa tudi pevski zbor.

Glasbena šola Radovljica je močno vpeta v kulturno dogajanje na območju vseh štirih občin. Vsako leto pripravimo okrog 120 nastopov učencev, od tega je približno 70 javnih in to večina v sodelovanju z drugimi ustanovami in društvi (osnovne šole, vrtci, Občina Radovljica, JSKD, Knjižnica A. T. Linhart, kulturna društva). Veliko sodelujemo tudi z glasbenimi šolami doma in v tujini. Nekaj naših učencev se vsako leto odloči za nadaljevanje izobraževanja na srednji stopnji. Le-tem, pa tudi uveljavljenim slovenskim in tujim glasbenikom, nudimo možnost izvedbe koncertov v dvorani glasbene šole ali v Baročni dvorani. Naši učenci se tudi redno udeležujejo tekmovanj – regionalnih, državnih in mednarodnih, kjer praviloma dosegajo visoke uvrstitve.

Prostorski pogoji so se v zadnjih letih močno izboljšali (pridobitev novih prostorov v 2. nadstropju, zvočna izolacija učilnic ter opremljanje le-teh z računalniki, možnost uporabe Baročne dvorane za večje nastope), toda prostorska stiska še vedno ostaja. Tako pouk tolkal še vedno poteka v prostorih godbe Lesce, kljunaste flavte v pisarni JSKD – Območna izpostava Radovljica, del pouka petja v Ljubljani, v sili pa se uporabljajo tudi prostori kot so knjižnica, pisarni ravnatelja in pomočnice ravnatelja ter dvorana. Včasih se morata v enem popoldnevu v isti učilnici zaradi prostorske stiske zvrstiti dva učitelja, zato se pouk potegne pozno v večer.

Drugo težavo predstavlja graščinska stavba sama, saj zaradi starosti vsako leto kliče po različnih obnovah (dotrajani podi, skrivljena vrata, itd). Moti nas tudi smrad iz stranišč, še posebej, kadar se v avli odvija kaka prireditev.

Zaradi omejitev s strani Ministrstva, ki ne dovoli povečanja števila oddelkov, moramo vsako leto precej učencev, ki se zanimajo za vpis, zavrniti in so tako prisiljeni poiskati drugačne oblike izobraževanja.

Želimo si, da bi v bližnji prihodnosti s pomočjo Občine Radovljica odprli plesni oddelek. S tem bi otrokom omogočili izobraževanje na baletnem področju (te možnosti za zdaj v Radovljici nimajo).

Cilji:

- v najkrajšem možnem času pridobiti 5 dodatnih učilnic, primernih za pouk inštrumentov in petja,
- opremiti Plesno dvorano v Radovljiški graščini za potrebe pouka baleta, urediti garderobo in umivalnico,
- ohranjati oz. povečati zanimanje novih učencev za vpis, zlasti pri deficitarnih instrumentih,
- dvigniti kvaliteto učnega procesa,
- ohranjati pomembno vlogo GŠ Radovljica v kulturnem dogajanju občine.

Ukrepi:

- intenzivno reševanje prostorske problematike,
- promocija šole v vrtcih in nižjih razredih osnovnih šol ter na dnevu odprtih vrat,
- organizacija internih izobraževanj,
- organizacija internih, javnih, razrednih in tematskih nastopov,
- aktivno vključevanje v družabno in kulturno življenje okolja,
- aktivno prizadevanje za pridobivanje novih sredstev,
- samoevalvacija.

Kazalci:

- število učencev v glasbeni šoli,
- število koncertov, nastopov, prireditev,
- število sodelujočih na državnih in mednarodnih tekmovanjih,
- dosežki na regionalni in nacionalni ravni,
- število nastopov učencev na zunanjih prireditvah,
- število internih izobraževanj,
- število udeležencev izobraževanj,
- število obiskovalcev prireditev,
- višina sredstev, namenjenih glasbeni dejavnosti.

Turizem Radovljica

Turizem v občini Radovljica je že dolgo prisoten, saj so bili sobodajalci, penzioni in hoteli na tem območju že pred prvo svetovno vojno. Prav tako so številne gostilne sprejemale goste že v 19. stoletju. Kljub temu je turizem deloval neorganizirano vse do leta 2010, ko je bil ustanovljen Javni zavod Turizem Radovljica. Ustanovitev JZTR se je izkazala za smotno, saj so bili do danes izvedeni številni uspešni projekti, ki so odmevali v širšem slovenskem prostoru. JZTR je poskrbel za popis vseh nastanitvenih obratov in zanimivosti, za vzpostavitev prvega in edinega celovitega spletnega turističnega portala občine, na katerem je zbrana tudi ponudba vseh ostalih javnih zavodov, ki delujejo na področju kulture. JZTR skrbi za prepoznavnost občine in s programi in promocijami privablja v destinacijo vse več obiskovalcev iz Slovenije in tujine, ti pa kot gostje nastanitvev, gostiln in trgovin direktno in posredno prispevajo k gospodarskemu napredku občine. Turizem Radovljica ima tri redno zaposlene, za izvajanje vseh zastavljenih programov pa so nujno potrebni tudi drugi sodelavci, predvsem študentje.

Turizem je gospodarska panoga, programi turizma pa so namenjeni tako domačinom kot tudi tujcem, saj obojim približujejo kulturno in etnološko dediščino, naravo in ostale zanimivosti. Kultura ni primarna panoga JZTR, se pa lahko kulturna dediščina, kulturne prireditve in programi uspešno tržijo tudi v turistične namene. Razvoj kulture in sodelovanje z ostalimi akterji na področju kulture je zelo pomembno, saj ima razvoj kulturnega turizma velik potencial.

Najodmevnejša projekta Turizma Radovljica sta Festival čokolade in Okusi Radol'ce, saj se o njih vsako leto poroča v vseh slovenskih medijih. Poleg tega je Turizem Radovljica uspešno kandidiral pri prijavi na razpis za Evropsko destinacijo odličnosti (EDEN) in bil eden od treh finalistov ter tako postal član mednarodne evropske mreže EDEN destinacij. Poleg tega se na področju mednarodnega povezovanja Turizem Radovljica združuje v združenje Chocolate Way.

Prispevki Javnega zavoda Turizem Radovljica k razvoju kulture:

- **Promocija in oživljanje starega mestnega jedra Radovljice:** staro mestno jedro je bogata kulturna dediščina. Z njenim oživljanjem jo spoznava vse več ljudi.
- **Promocija kulturnih zanimivosti v občini:** preko spletne strani www.radolca.si, preko katalogov in promocij na sejmišnih promoviramo tudi kulturno dediščino občine (staro trško jedro Kroke, vaško jedro Kamne Gorice, Linhartov trg, gradovi in graščine, cerkve, ...). Promoviramo tudi nesnovno dediščino (Gregorjevo, stare obrti, Lectarstvo, ...).
- **Promocija kulturnih prireditev o občini:** na spletni strani, preko katalogov in napovednikov prireditev.
- **Promocija prireditev – izdajanje koledarja prireditev za vso občino:** tekoče objave na spletnih straneh, tedenski po elektronski pošti, mesečni v Deželnih novicah in dvakrat letno sezonski koledar po pošti. Večje prireditve (Festival Radovljica, Festival keramike, Četrtekovi koncerti na trgu) vključujemo v koledarje RDO Gorenjska in na druge spletne strani ter v kataloge destinacije.
- **Ogledi kulturnih zanimivosti** za organizirane skupine in vodeni ogledi starega mestnega jedra brezplačno enkrat tedensko.
- **Avtobus Hop On Hop Off:** povezava zanimivosti preko avtobusa v času sezone in organizacija vodenih ogledov zanimivosti (tudi kulturnih). Na ta način turisti lahko obišejo tudi manj obiskane in teže dostopne kulturne zanimivosti, obišejo muzeje, ki jih sicer ne bi mogli.
- **Prodaja kart** v TIC Radovljica za prireditve v Radovljici in vse vstopnice Eventim.
- **Organizacija nastopov tujih zborov v Radovljici** (v cerkvi sv. Petra).
- **Organizacija prireditev na trgu:** predstave uličnega gledališča, boljšjak, sejmi z domačo obrtjo, koncerti, folklorni nastopi, poletne in decembrske prireditve, ...
- **Organizacija Festivala čokolade** (na podlagi tradicije Gorenjke Lesce). V času Festivala Radovljico obiše rekordno število obiskovalcev, preko 20.000.
- **Organizacija Festivala keramike** (promocija nesnovne kulturne dediščine lončarstva in slovenskih ter tujih lončarjev).
- **Koordinacija in soorganizacija prireditev v Baročni dvorani.**
- **Promocija Radovljiške graščine** kot prostora za kulturne dogodke.
- **Oddaja Baročne in Plesne dvorane Radovljiške graščine v najem** za koncerte in predstave improviziranega gledališča.
- **Spodbujanje kulturnih prireditev** izven glavne turistične sezone z namenom zagotavljanja nočitev v času pred in po sezoni.

- **Obveščanje o dogodkih in novostih preko Newsletter-ja:** 1x do 2x mesečno pošiljamo newsletter v slovenščini na bazo elektronskih naslovov. V njem poročamo tudi o kulturnih prireditvah in novostih. 4x letno pošiljamo newsletter v angleščini partnerjem v tujini.
- **Sejemski nastopi,** v okviru katerih se promovira tudi naravna in kulturna dediščina.
- **Inovativen pristop k promociji turizma in kulturne dediščine** z angleškim (Adele in Slovenia) in nemškim blogom (Hallo Radovljica).
- **Sodelovanje in povezovanje v okviru Gorenjske (RDO), Združenja zgodovinskih mest in Slovenske turistične organizacije (SPIRIT).**
- **Sodelovanje s turističnimi in kulturnimi društvi** pri promociji prireditev, tematskih poti in drugih aktivnosti društev.
- **Oživljanje tradicionalnih jedi lokalnega okolja in spodbujanje povezovanja.**
- **Prodaja izdelkov domače obrti v TIC Radovljica in sodelovanje z obrtniki pri oblikovanju tržno zanimivih lokalnih proizvodov.**
- **Sodelovanje z gledališčem Ane Monro:** vsako leto decembra dve predstavi ljubljanske Ane Mraz gostujeta v Radovljici kot Ana Snežna.

Cilji:

- krepitev prepoznavnosti destinacije z vključevanjem kulturne dediščine v turistične produkte in promocijo,
- spodbujanje kulturnega turizma,
- predstavitev kulturne dediščine preko različnih komunikacijskih kanalov (spletne strani, katalogi, sejmi, ...),
- izkoristiti priložnosti, ki jih omogočajo sodobni internetni mediji in druge informacijsko-komunikacijske tehnologije,
- oživljanje starega mestnega jedra in skrb za njegov razvoj,
- izkoristiti dane potencialne, ki jih omogoča Radovljiška graščina z Baročno in plesno dvorano,
- novi inovativni pristopi k ogledu naše naravne in kulturne dediščine. Plan za leto 2015 so enkrat tedensko brezplačni vodeni kolesarski ogledi Kroke, Kamne Gorice, Begunj, Brezjij in ostalih krajev,
- povezovanje organizatorjev prireditev s Turizmom Radovljica pri promociji prireditev,
- iskanje dodatnih virov financiranja,
- priprave inovativnih promocijskih gradiv.

Ukrepi:

- razvijati inovativne in kvalitetne produkte (storitve, izdelke in prireditve), ki temeljijo na dediščini,
- izvajanje različnih promocijskih aktivnosti na področju kulturne dediščine,
- uporaba sodobnih komunikacijskih poti (prilagoditev spletne strani za mobilne telefone in tablične računalnike),
- izobraževanje na področju družabnih omrežij in sodobnih komunikacijskih poti,
- spodbuda za vpis elementov nesnovne dediščine na nacionalni register žive dediščine,
- okrepiti prisotnost na socialnih omrežjih za doseg čim večjega števila obiskovalcev prireditev,
- zagotavljanje kvalitetnega programa na področju glasbene in uprizoritvene umetnosti,
- posebno pozornost bomo namenjali lokalnim umetnikom in jih vključevali v naše dogajanje,
- organizacija in soorganizacija dogodkov na Linhartovem trgu in iskanje primernih vsebin za bogatitev ponudbe starega mestnega jedra,
- krepitev povezovanja z vsemi akterji na področju kulture v občini,
- sodelovanje z obrtniki in rokodelci pri ohranjanju tradicionalnih obrti kot elementa kulturne dediščine,
- promocija blagovne znamke Avsenik kot žive kulturne dediščine,
- organizacija in koordinacija različnih dogodkov v Radovljiški graščini,
- zagotovitev ustreznega kadra za izvedbo in koordinacijo dogodkov,
- ureditev prostora za pripravo cateringa v Radovljiški graščini,
- ureditev prostora za skladiščenje v Radovljiški graščini in nakup miz ter ostale opreme za pogostitve,
- prijava na morebitne razpise EU za razvoj kulturnega turizma.

Kazalci:

- utrip starega mestnega jedra,
- število nočitev in število gostov (predvsem v času pred in po glavni turistični sezoni),
- število in zadovoljstvo obiskovalcev na prireditvah,
- število obiskovalcev na spletnih straneh,
- število elektronskih naslovov za pošiljanje koledarjev in newslettera,

- število prijateljev in sledilcev na družabnih omrežjih,
- »engagement rate« na socialnih omrežjih in v newsletteru,
- število obiskov tujih novinarjev in agentov,
- število objav v medijih in na spletnih straneh,
- ocene o destinaciji na TripAdvisorju,
- mednarodne nagrade in priznanja,
- število prireditev v organizaciji ali soorganizaciji zavoda,
- število prireditev v Baročni in Plesni dvorani Radovljiške graščine.

Drugi projekti in prireditve

Občina Radovljica sofinancira projekte na področju kulturne dejavnosti z namenom zagotoviti kakovostno in raznoliko kulturno ponudbo svojim občanom in drugim obiskovalcem. Prireditve so pomemben element kulturne in turistične ponudbe, saj nudijo možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa lokalnemu prebivalstvu in turistom. Nekatere prireditve so z dolgoletnim izvajanjem postale tradicionalne, dosegle pa so tudi visoko kakovostno raven. Občina bo še naprej podpirala tradicionalne prireditve, spodbujala pa bo tudi nove kulturne projekte. Med najbolj prepoznavnimi projekti so Festival Radovljica, Festival Avsenik in Mednarodno tekmovanje pianistov za Chopinov zlati prstan.

Festival Radovljica je mednarodni festival stare glasbe, ki poteka v organizaciji Društva ljubiteljev stare glasbe Radovljica. V več kot treh desetletjih se je festival iz poletne glasbene šole razvil in prepoznaven in uveljavljen glasbeni dogodek v evropskem kulturnem prostoru. Društvo skupaj z umetniškim vodjem ves čas uspeva ohraniti visoko umetniško raven festivala. Vsako leto ponudijo občinstvu deset izvrstnih koncertov, ki so programsko raznoliki in na zelo visoki kakovostni ravni. Leta 1997 je Občinski svet Občine Radovljica sprejel sklep o Festivalu Radovljica in s tem zagotovil dolgoročno podporo te takrat že tradicionalne in odmevne mednarodne prireditve. Festival na podlagi razpisa v obdobju 2014-2017 sofinancira tudi Ministrstvo za kulturo.

Ansambel bratov Avsenik je najuspešnejša in najbolj poznana slovenska glasbena skupina v evropskem in svetovnem merilu. Slavko Avsenik je bil zaradi izjemnih uspehov na področju narodno-zabavne glasbe, ki so prispevali k ugledu občine, decembra leta 1997 imenovan za častnega občana Občine Radovljica. Avsenikova narodno-zabavna glasba predstavlja živo kulturno dediščino, ki je močno prispevala k prepoznavnosti lokalnega okolja in Slovenije v svetu. S Festivalom Avsenik, ki ga obišče tudi veliko obiskovalcev iz tujine, se nadaljuje izjemna zgodba Avsenikove glasbe. Zadnji festival je bil izveden ob 60-letnici Avsenikove glasbe v letu 2013, naslednji Festival Avsenik pa bo izveden avgusta 2015, ob 60-letnici svetovno znane Avsenikove skladbe »Na Golici«.

Tekmovanje pianistov za Chopinov zlati prstan je bilo v letu 2014 organizirano že desetič. Tekmovanja se udeležujejo mladi pianisti iz več držav, njihove nastope pa vsako leto ocenjuje ugledna strokovna žirija. Organizator tekmovanja, Zavod Chopinov zlati prstan, si prizadeva projekt mednarodno uveljaviti in k sodelovanju privabiti čim večje število udeležencev.

Občina sredstva za kulturne in druge prireditve vsako leto namenja tudi preko posebnega javnega razpisa. Na ta način sofinancira organizacijo javnih prireditev in dogodkov neprofitnega značaja, ki jih organizirajo društva ali posamezniki in ne ustrezajo razpisnim merilom in pogojem drugih usmerjenih javnih razpisov občine. Glede na veliko število vlog in omejeno višino proračunskih sredstev so zneski sofinanciranja, dodeljeni na tem razpisu, razmeroma nizki (vlagatelji v povprečju prejmejo 30% zaprošenih sredstev oz. v povprečju manj kot 200 evrov na prijavljeno prireditev).

Občina ob obeh občinskih praznikih vsako leto organizira prireditve s podelitvijo občinskih priznanj, v katero vključuje domače kulturne ustvarjalce. Preko teh praznovanj in občinskih priznanj se želi občina primerno zahvaliti tudi občanom, ki so dali ali dajejo lokalnemu in tudi širšemu okolju poseben pečat.

Občina Radovljica se povezuje tudi mednarodno, predvsem s pobratenima občinama Svilajnac iz Srbije in Ivančice iz Češke. Kulturno sodelovanje poteka predvsem na ravni izmenjave nastopov kulturnih skupin, razstav, sodelovanja na Festivalu čokolade ipd.

Cilj občine je zagotoviti kontinuiteto tradicionalnih prireditev, ohraniti njihovo kvaliteto, obenem pa jih nadgraditi z dodatnimi vsebinami in jih v čim večji meri vključiti v kulturno in turistično ponudbo občine. Za doseganje teh ciljev bo občina še naprej nudila podporo visoko kvalitetnim prireditvam in v proračunu zagotavljala sredstva za njihovo sofinanciranje, treba pa je tudi krepiti povezovanje organizatorjev prireditev

z ostalimi nosilci razvoja kulture in turizma v občini v smislu nadgradnje prireditev in njihove čim boljše promocije. Doseganje ciljev bo merjeno s številom obiskovalcev prireditev in številom različnih izvajalcev, vključenih pri posameznem projektu.

JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE

Z Odlokom o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (UVG, št. 30/98), Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (DN UO, št. 52/05) ter Odlokom o dopolnitvi Odloka o določitvi javne infrastrukture na področju kulture (DN UO 178/2013) so bile kot javna infrastruktura na področju kulture opredeljene naslednje nepremičnine na območju občine Radovljica, in so namenjene pretežno opravljanju kulturne dejavnosti:

1. Graščina Radovljica-del
2. Šivčeva hiša Radovljica
3. Knjižnica A. T. Linharta Radovljica - obstoječa
4. Muzej Kropa
5. Vigenjc Vice v Kropi
6. Slovenska peč v Kropi
7. Vodni objekti v Kropi (rake, bajer)
8. Vodni objekti v Kamni Gorici (rake)
9. Muzej talcev Begunje
10. Grad Kamen v Begunjah
11. Kulturni dom Podnart
12. Dom krajanov Kamna Gorica – del
13. Kulturni dom Lancovo
14. Kulturni dom Srednja Dobava
15. Kulturni dom Brezje
16. Kulturni dom Ljubno
17. Kulturni dom Kropa – del
18. Linhartova dvorana Radovljica
19. Kulturni dom Mošnje
20. Družbeni center Lesce
21. Knjižnica A. T. Linharta Radovljica - nova

Navedene nepremičnine so večinoma v upravljanju javnih zavodov na področju kulture ter krajevnih skupnosti. Kot javna infrastruktura na področju kulture je bila razglašena tudi oprema v zgoraj navedenih nepremičninah, ki služi kulturnim dejavnostim.

Cilj je redno vzdrževanje navedenih objektov in investicijsko vzdrževanje glede na proračunske zmožnosti. Predvidena vlaganja v nepremičnine in opremo v naslednjem štiriletnem obdobju so navedena v poglavju *Investicije na področju kulture*.

INVESTICIJE NA PODROČJU KULTURE

Javni interes na področju investicij v kulturne spomenike in v javno kulturno infrastrukturo vključuje zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti in izboljšanje dostopnosti do kulture. Poleg tega vključuje celostno ohranjanje kulturnih spomenikov (prenova, upravljanje in oživljanje). Javni interes občine se uresničuje z investicijami v kulturne spomenike in javno kulturno infrastrukturo v občinski lasti.

Poleg rednega vzdrževanja objektov javne kulturne infrastrukture, ki ga izvajajo upravljavci posameznih objektov, so v naslednjih štirih letih predvidene predvsem naslednje investicije, ki so vključene tudi v Načrt razvojnih programov Proračuna Občine Radovljica za leti 2015 in 2016:

Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica:

- izgradnja nove knjižnice (investicija je vključena tudi v *Nacionalnem programu za kulturo 2014-2017* kot investicija v občinsko javno kulturno infrastrukturo, ki presega lokalni pomen),
- zamenjava dotrajane računalniške opreme.

Linhartova dvorana Radovljica:

- okrepitev nezadostne razsvetljave v prednjem delu spodnjega foyerja,
- obnova sanitarij za obiskovalce,
- nakup mešalne mize in stolov za letni kino,
- nakup monitorskih zvočnikov v globini odra,
- nakup lučne mešalne mize z večjim številom kanalov,
- energetska in vodotesna sanacija vzhodne fasade objekta,
- nakup štirih led reflektorjev,
- nakup praktikablov,
- sanacija prezračevalnega sistema z dodanim novim sistemom za hlajenje,
- pridobitev čim večjega števila cugov in namestitvev akustičnih panelov nad oder,
- menjava gledališkega platna,
- priprava statično-arhitekturne dokumentacije za preureditev foyerjev in prostorov za nastopajoče.

Muzeji Radovljiške občine:

- zamenjava dotrajane razsvetljave v Šivčevi hiši,
- ureditev depojev v mansardi Radovljiške graščine,
- rekonstrukcija in obnova Klinarjeve hiše v Kropi – Kovaški muzej,
- zamenjava dotrajane računalniške opreme in nakup druge opreme,
- nakup muzejskih predmetov.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Radovljica:

- sanacija električne napeljave,
- nakup praktikablov za potrebe pevskih nastopov.

Glasbena šola:

- pridobiti 5 dodatnih učilnic, primernih za pouk instrumentov in petja,
- opremiti Plesno dvorano v Radovljiški graščini za potrebe pouka baleta, urediti garderobo in umivalnico.

Turizem Radovljica:

- ureditev pisarne v kletnih prostorih Mrakove hiše,
- ureditev servisnega prostora za izvedbo prireditev v Baročni dvorani in Plesni dvorani Radovljiške graščine,
- ureditev prostora za skladiščenje opreme v Radovljiški graščini.

Drugi objekti:

- Grajski park v Radovljici,
- Arheološko najdišče villa rustica v Mošnjah,
- postavitve spomenika Cenetu Avguštinu in spominske sobe Ivana Vurnika,
- Kulturni dom Lancovo – ureditev sistema ogrevanja, zamenjava tlakov in nakup opreme dvorane,
- Kulturni dom Ljubno – nujna investicijsko-vzdrževalna dela na podlagi dolgoročne neodplačne pogodbe, sklenjene z lastnikom, Športno unijo Slovenije, in pridobljene stavbne pravice,
- Kulturni dom Mošnje – zamenjava dotrajane peči za centralno ogrevanje in obnova centralne napeljave,
- označitev nepremičnih kulturnih spomenikov.

IZVAJANJE IN FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo med drugim določa, da občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, ki jih določajo posebni zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo. Občina Radovljica bo izvajanje javne službe v prihodnjem štiriletnem obdobju zagotavljala preko ustanovljenih javnih zavodov, s financiranjem programov in projektov ter z zagotavljanjem prostorskih pogojev in opreme v okviru danih možnosti.

Izvajalci javne službe na področju kulture so le-to dolžni izvajati v skladu z veljavno zakonodajo in na podlagi odlokov o ustanovitvi. Obseg financiranja posameznega izvajalca iz javnih sredstev se določi v vsakokratnem proračunu Občine Radovljica, projekti pa se vključujejo v Načrt razvojnih programov kot sestavni del proračuna. Načrt razvojnih programov se izdeluje za štiriletno obdobje, v primeru dveletnega proračuna pa za petletno obdobje. Vsebuje terminsko in vrednostno opredeljene projekte ter vire sredstev za njihovo izvedbo. Na podlagi sprejetega proračuna se z javnimi zavodi vsako leto sklene pogodba o sofinanciranju, v kateri se opredeli obseg sredstev in nameni, za katera naj bodo le-ta porabljeni. Ker so proračunska sredstva omejena, bo za izvajanje projektov ključno iskanje novih oziroma dodatnih virov financiranja, in sicer pridobivanje sredstev iz državnega proračuna in evropskih skladov. Projekti se bodo izvajali, če bo zanje izkazana zaprta finančna konstrukcija. Pomemben del prihodkov in s tem osnove za izvajanje dejavnosti in projektov pa je tudi pridobivanje sredstev na trgu. Izvajalci kulturnih dejavnosti si morajo skozi izvajanje svoje dejavnosti prizadevati za ustvarjanje lastnih prihodkov.

Občina spodbuja kulturno dejavnost občanov, še posebej na področju ljubiteljske kulture (kulturna društva, JSKD). Za financiranje dejavnosti kulturnih društev občina vsako leto izvede javni razpis. Tudi z vsemi izvajalci iz civilne družbe, ki pridobijo sredstva na javnem razpisu, se razmerja uredijo s pogodbo.

Lokalni program kulture Občine Radovljica 2015-2018 izhaja iz obstoječega stanja kulture v občini Radovljica. Na osnovi zaznanih potreb in zelenega razvoja opredeljuje cilje po posameznih področjih kulturne dejavnosti, ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev in kazalce za merjenje njihovega uresničevanja in uspešnosti. Uresničevanje zastavljenih ciljev v lokalnem programu kulture bo spremljala občinska strokovna služba v sodelovanju z institucionalnimi nosilci izvajanja kulturne dejavnosti v občini. Ob zaključku štiriletnega obdobja bo občinski svet seznanjen z uresničevanjem ciljev lokalnega programa kulture.

ZAKLJUČEK

Lokalni program kulture Občine Radovljica 2015-2018 vključuje razvojne cilje in ukrepe, s katerimi poskuša spodbuditi potenciale občine na različnih področjih kulture in kulturo vzpostaviti kot enega ključnih dejavnikov razvoja posameznika in družbe. Na vseh področjih kulturne dejavnosti so možnosti in priložnosti za nadaljnji razvoj. S kvalitetnim delom, inovativnostjo, povezovanjem nosilcev razvoja kulture v občini, mreženjem njihovih aktivnosti in usklajenim delovanjem je nadaljnji razvoj tudi uresničljiv.